

Съединени дела С-22/08 и С-23/08

Athanasios Vatsouras

и

Josif Koupatantze

срещу

Arbeitsgemeinschaft (ARGE) Nürnberg 900

(Преюдициални запитвания, отправени от Sozialgericht Nürnberg)

„Европейско гражданство — Свободно движение на хора — Членове 12 ЕО и 39 ЕО — Директива 2004/38/ЕО — Член 24, параграф 2 — Преценка на валидността — Граждани на държава членка — Професионална дейност в друга държава членка — Размер на възнаграждението и продължителност на дейността — Запазване на статуса „работник“ — Право на търсещите работа лица да получават обезщетения“

Заключение на генералния адвокат г-н D. Ruiz-Jarabo Colomer, представено на 12 март 2009 г. . . . . I - 4588
Решение на Съда (трети състав) от 4 юни 2009 г. . . . . I - 4609

Резюме на решението

- 1. Свободно движение на хора — Работници — Понятие — Наличие на трудово правоотношение — Извършване на реални и ефективни дейности (член 39 ЕО)*
- 2. Гражданство на Европейския съюз — Право на свободно движение и на свободно пребиваване на територията на държавите членки — Директива 2004/38 — Дерогирание на принципа на равно третиране на гражданите на Съюза (член 39, параграф 2 ЕО; член 24, параграф 2 от Директива 2004/38 на Европейския парламент и на Съвета)*

3. *Общностно право — Принципи — Равно третиране — Дискриминация, основана на гражданство — Забрана — Приложно поле*
(член 12 ЕО)

1. Независимо от ограничения размер на възнаграждението и от краткотрайната продължителност на професионална дейност като извършваната краткосрочна и незначителна професионална дейност, която е била недостатъчна за издръжката на упражняващото я лице, или като продължилата малко повече от месец дейност, не може да се изключи възможността тази професионална дейност след цялостна преценка на разглежданото трудово правоотношение да се разглежда от националните органи като реална и ефективна, позволявайки на лицето, което я извършва, да се придаде качеството „работник“ по смисъла на член 39 ЕО.

В това отношение понятието „работник“ по смисъла на член 39 ЕО е придобило общностно значение и не трябва да се тълкува ограничително. За „работник“ се счита всяко лице, което извършва реални и ефективни дейности с изключение на дейностите, които са толкова незначителни, че се явяват странични и допълнителни. Характерно за трудовото правоотношение е обстоятелството, че през определен период от време лицето предоставя работна сила в полза на друго лице и под негово

ръководство, срещу което му се плаща възнаграждение.

(вж. точки 25, 26 и 30)

2. По отношение на правото на гражданите на държавите членки, които търсят работа в друга държава членка, дерогацията на принципа на равно третиране на пребиваващите на територията на приемащата държава членка граждани на Съюза, различни от работниците или самостоятелно заетите лица, от лицата, които запазват такъв статус и от членовете на техните семейства, предвидена в член 24, параграф 2 от Директива 2004/38 относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 и 93/96, според който приемащата държава членка не се задължава да предостави право на социално подпомагане, по-конкретно на търсещите работа лица, през продългия период, през който те имат право да пребивават в нея, трябва да се тълкува като съвместима с член 39, параграф 2 ЕО.

В това отношение гражданите на държавите членки, които търсят работа в друга държава членка и са доказали реалната си връзка с пазара на труда в тази държава, могат да се позовават на член 39, параграф 2 ЕО, за да получат финансово обезщетение, което следва да улесни достъпа до пазара на заетостта. Компетентните национални органи, а при необходимост, националните юрисдикции, трябва не само да установят съществуването на реална връзка с пазара на труда, но и да анализират съставните елементи на посоченото обезщетение, и по-конкретно неговите цели и предпоставките за отпускането му. Целта на обезщетението трябва да се разглежда според резултатите от него, а не според формалната му структура. Така независимо от тяхната квалификация съгласно националното законодателство финансовите обезщетения, които следва да улеснят достъпа до пазара на труда, не могат да се разглеждат като „социално подпомагане“ по смисъла на член 24, параграф 2 от Директива 2004/38.

(вж. точки 34, 35, 40—42, 44—46; точка 1 от диспозитива)

3. Член 12 ЕО допуска национална правна уредба, която изключва възможността гражданите на държавите членки да получават социални помощи, отпускани на гражданите на трети държави.

Всъщност член 12, първа алинея ЕО забранява, в областта, в която се прилага Договорът и без да се нарушават разпоредбите, съдържащи се в него, всякаква дискриминация, основана на гражданство. Тази разпоредба се отнася до случаите, попадащи в приложното поле на общностното право, в които гражданин на държава членка е обект на дискриминационно третиране в сравнение с гражданите на друга държава членка единствено поради своето гражданство, но не намира приложение при евентуално различно третиране между гражданите на държавите членки и тези на трети държави.

(вж. точки 51—53; точка 2 от диспозитива)